

TEMA 4. LA PROTECCIÓ INTERNACIONAL DELS DRETS HUMANS EN EL PLA REGIONAL: L'OBRA DE L'ORGANITZACIÓ DE LA UNITAT AFRICANA I DE LA UNIÓ AFRICANA

TEMA 4

CURS ACADÈMIC 2019/2020
Drets humans i cooperació internacional
Estrella del Valle Calzada

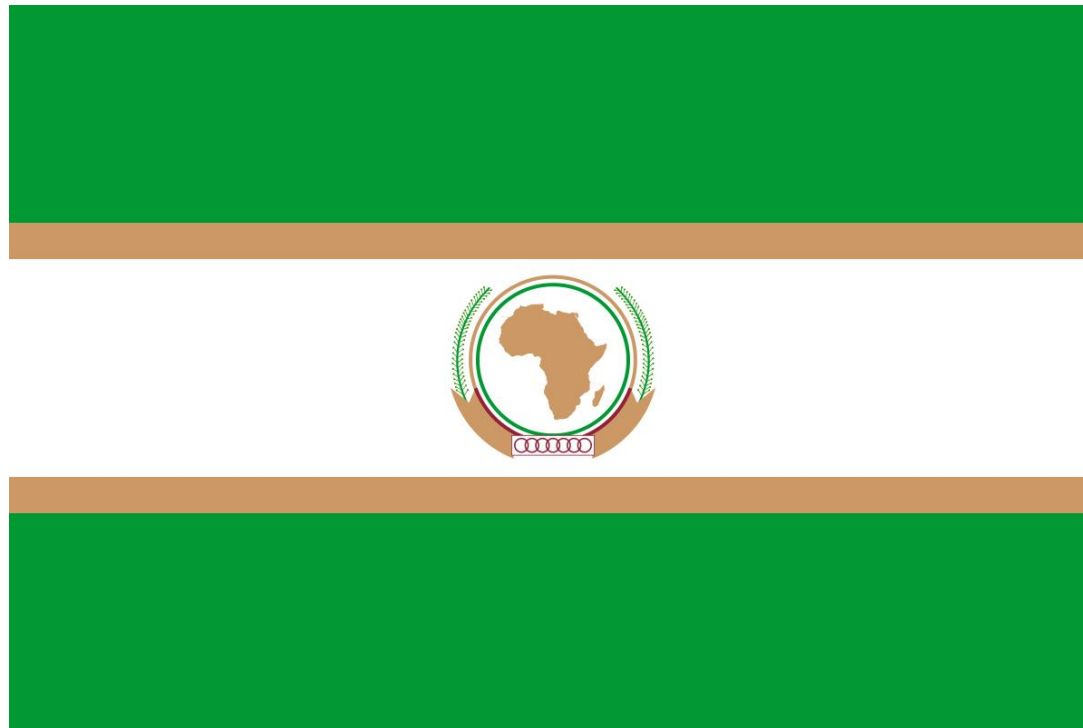
ÍNDEX

SISTEMA AFRICÀ

1. Idees generals i evolució: Organització de la Unitat Africana i Unió Africana
2. Instruments de defensa dels drets humans: la Carta Africana de Drets de l'Home i dels Pobles de 1981 i altres convenis de protecció dels drets humans
3. Mecanismes de garantia dels drets humans. Comissió dels Drets Humans i dels Pobles. Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles
4. Casos paradigmàtics

1. IDEES GENERALS I EVOLUCIÓ: ORGANITZACIÓ DE LA UNITAT AFRICANA I UNIÓ AFRICANA

UNIÓ D'ESTATS AFRICANS

ORGANITZACIÓ PER LA UNIÓ AFRICANA

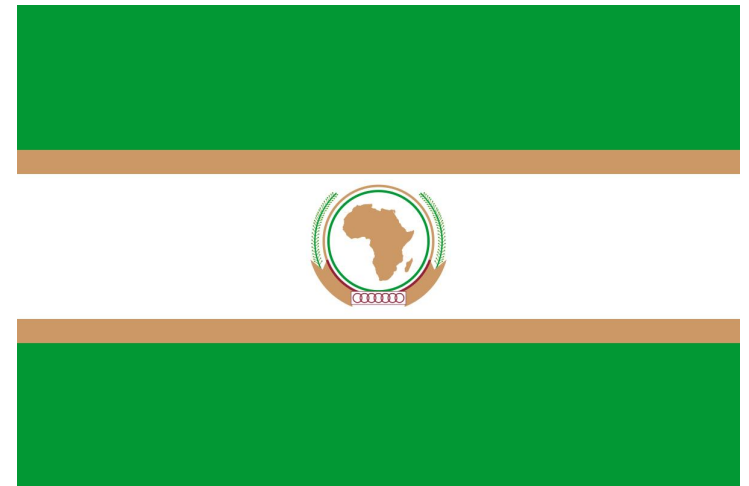

UNIÓ AFRICANA

Antecedents: UNIÓ D'ESTATS AFRICANS

- ❑ Organització precursora de la OUA i de la UA
- ❑ 1958-1962 (fins creació de l'OUA)
- ❑ Composició: Mali, Guinea, Ghana

**AMB L'OBJECTIU DE PROMOURE
L'UNITAT I LA SOLIDARITAT ENTRE ELS
POBLES....**

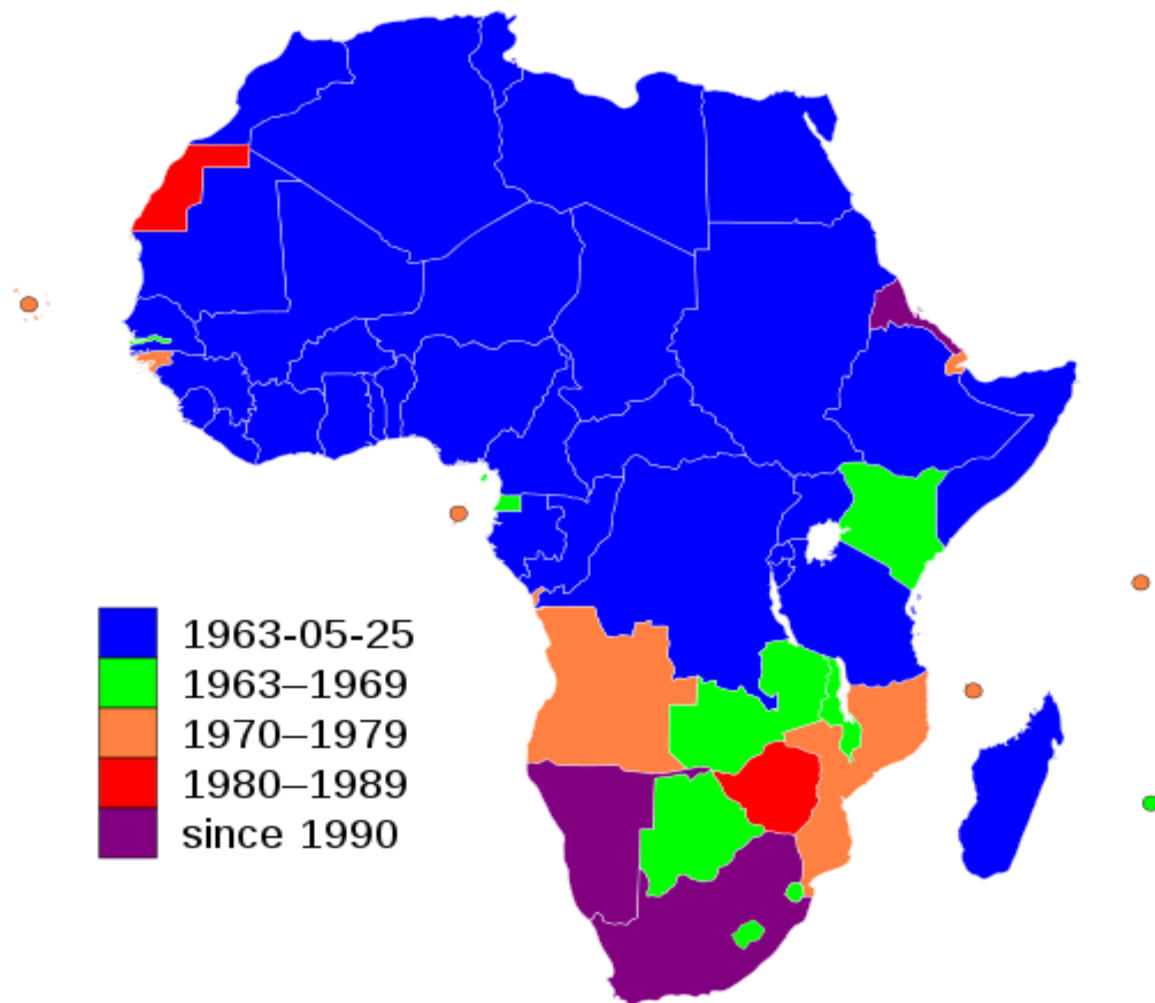

**ORGANITZACIÓ PER
LA UNIÓ AFRICANA**

Antecedents: ORGANITZACIÓ DE LA UNIÓ AFRICANA

- Es va fundar en 1963
- Document fundacional: CARTA DE LA UNITAT AFRICANA (25 de maig de 1963, Addis Abeba)
- Composició: 30 països del continent
 - 2002: 53 membres (*Marroc: retirada en 1985 per la incorporació de la República Àrab Sahrauí Democràtic – fins a 2017)
- Dissolució: 2002 – (Unió Africana)

OUA. Incorporacions progressives

ORGANITZACIÓ DE LA UNIÓ AFRICANA

□ OBJECTIUS (art. 2.1 Carta)

- a) Reforçar la unitat i la solidaritat dels països africans
- b) Coordinar i intensificar la seua col·laboració i els seus esforços per oferir millors condicions de vida als pobles africans
- c) Defensar la sobirania, la integritat territorial i la independència
- d) Eliminar d'Àfrica totes les formes de colonialisme
- e) Afavorir la cooperació internacional

□ MATÈRIES OBJECTE D'HARMONITZACIÓ (art. 2.2)

- a) Política i diplomàcia
- b) Economia, transports i comunicacions
- c) Educació i cultura
- d) Sanitat, higiene i alimentació
- e) Ciència i tècnica
- f) Defensa i seguretat

UNIÓ AFRICANA

UNIÓ AFRICANA

- 11 de juliol 2000: **Acta Constitutiva de la UA**
 - *Entrada en vigor:* 26 de maig de 2001
- Data de funcionament formal: 9 de juliol de 2002
 - CARTA DE ADDIS ABEBA → ACTA DE LA UA
- Seu: Addis Abeba

ESTATS MEMBRES

55 Estats d'Àfrica + la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD)

EL MARROC: se'n va retirar del 1984 al 2017, quan en el marc de l'OUA (organització predecessora), molts dels països membres van donar suport al Polisario (Front Popular per a l'Alliberament de Sāqiyat al-Ḥamrā' i Ríu de Oro) en la seua proclamació de la RASD.

ÒRGANS DE LA UA

- Assemblea
- Comitè Executiu
- Comissió
- Comitè de Representants Permanents
- Consell de Pau i Seguretat
- Parlament Panafricà
- Consell Econòmic i Social
- Tribunal de Justícia
- Comitès tècnics especialitzats
- Institucions financeres

*CONSELL DE PAU

PROTOCOL SOBRE LA CREACIÓ DEL CONSELL DE PAU I SEGURETAT DE LA UNIÓ AFRICANA (Durban, Sud-àfrica, juliol del 2002)

- **Membres: 15**
- **ÒRGAN COMPETENT PER DESPLEGAR MISSIONS**
 - Dutes a terme per la Força Africana de Reserva
- Al començament del 2015, la Unió Africana tenia missions militars actives:
 - Darfur-Sudan (UNAMID, operació híbrida amb l'ONU, des del 2007)
 - Somàlia (AMISOM, des del 2007)
 - República Centreafricana (MISCA, des de 2013).
- *Operacions completades: el Sudan (AMIS, 2004-07), Burundi (AMIB, 2003) i Comoros (2008).
 - **¿DIFICULTATS?:** falta de formació adequada de les tropes; dependència del finançament de donants estrangers (EUA o UE); divergència entre mandats, expectatives i recursos; falta d'unitat interna davant les greus crisis (Costa d'Ivori; intervenció militar a Líbia o Mali; o sobre la violència de Boko Haram)

2. INSTRUMENTS DE DEFENSA DELS DRETS HUMANS

- Carta Africana dels Drets Humans i dels Pobles, 1981.
- Carta Africana sobre els Drets i el Benestar dels Infants de 1990.
- Protocol relatiu als Drets de la Dona a Àfrica del 2003.
- Protocol relatiu a la Carta Africana per a la Creació d'un Tribunal Africà dels Drets Humans i dels Pobles amb la finalitat de dotar el sistema de protecció africà de drets humans d'un òrgan jurisdiccional (1998)
- Convenció de l'OUA per la qual es regulen els aspectes específics de problemes dels refugiats a Àfrica, del 1974

CARTA AFRICANA SOBRE LOS DERECHOS HUMANOS Y DE LOS PUEBLOS (CARTA DE BANJUL)

"(Aprobada el 27 de julio de 1981, durante la XVIII Asamblea de Jefes de Estado y Gobierno de la Organización de la Unidad Africana, reunida en Nairobi, Kenya)".

- Data de adopció: 27 de juliol de 1981
- Data d'entrada en vigor: 21 d'octubre de 1986
- *Aprovada en el marc de la OUA – però substituïda en el desenvolupament de funcions per la UA

- + *Protocol a la Carta Africana de Drets Humans i dels Pobles en relació al Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles (1998)*
- + *Protocol a la Carta en relació als Drets de les Dones (2003)*

CARTA AFRICANA DELS DRETS HUMANS I DELS POBLES, 1981

- PREÀMBUL
- TRES PARTS: 68 articles
 - **PART I: drets i deures**
 - Capítol 1: Drets Humans i dels Pobles
 - Capítol 2: Deures
 - **PART II: Mesures de salvaguarda**
 - Capítol 1 Creació i organització de la Comissió Africana de Drets Humans i dels Pobles
 - Capítol 2 Mandat de la comissió
 - Capítol 3 Procediment de la comissió
 - Capítol 4 Principis aplicables
 - **PART III: Disposicions generals**

DRETS QUE ES RECONeixEN:

Drets de
l'individu

Drets dels
pobles

Drets
civils

Drets
polítics

Drets
culturals

Drets
econòmics

Drets
socials

DRETS QUE ES RECONeixEN:

DRETS CIVILS I POLÍTIcs

- Igualtat davant la llei (art. 3)
- Inviolabilitat de la persona (art. 4)
- Dignitat. Prohibició de l'esclavitud i la tortura (art. 5)
- Dret a la llibertat i a la seguretat personal (art. 6)
- Dret a la tutela judicial efectiva. Principi de legalitat (art. 7)
- Llibertat de consciència, de religió i de professió (art. 8)
- Dret d'informació i d'expressió (art. 9)
- Llibertat d'associació (art. 10)
- Llibertat de reunió (art. 11)
- Llibertat de moviment i trànsit. Dret d'asil (art. 12)
- Dret de participació en els assumptes públics (art. 13)
- Dret a la propietat (art. 14)

DRETS ECONÒMICS, SOCIALS I CULTURALS

- Dret al treball en condicions justes (art. 15)
- Dret a la salut i assistència mèdica. Dret a tenir el millor estat físic i mental possible (art. 16)
- Dret a l'educació, participació en vida cultural i a la promoció i protecció de la moral i dels valors tradicionals de la comunitat (art. 17)
- Dret a la protecció de la família. "Eliminació de tota discriminació de la dona i protecció dels drets de la dona i del xiquet (en referència a convenis internacionals)".
- Protecció dels vells i els discapacitats (art. 18)

Drets dels
pobles

DRETS QUE ES RECONeixEN

- NOVETAT EN EL DRET INTERNACIONAL DELS DRETS HUMANS
- ¿Titulars dels drets? → **ELS POBLES**

- Igualtat dels pobles. Eliminació de la dominació d'uns per altres (art. 19)
- Dret a l'existència dels pobles, dret a l'autodeterminació (art. 20)
- Dret a disposar de les riqueses i els recursos naturals propis (art. 21)
- Dret al desenvolupament econòmic, social i cultural (art. 22)
- Dret a la pau i a la seguretat nacional i internacional (art. 23)
- Dret a un medi ambient satisfactori i global, favorable al desenvolupament propi (art. 24)

Artículo 19

*“**Todos los pueblos serán iguales**; todos disfrutarán del mismo respeto y tendrán los mismos derechos. Nada justificará la dominación de un pueblo por otro”*

Artículo 20

*“1. Todos los pueblos tendrán **derecho a la existencia. Tendrán el incuestionable e inalienable derecho a la autodeterminación.** Decidirán libremente su status político y procurarán su desarrollo económico y social según la política que ellos mismos hayan escogido libremente.*

2. Los pueblos colonizados u oprimidos tendrán derecho a liberarse de las ataduras de la dominación recurriendo a cualquier medio reconocido por la comunidad internacional.

3. Todos los pueblos tendrán derecho a la ayuda de los Estados firmantes de la presente Carta en su lucha por la liberación de la dominación extranjera, ya sea política, económica o cultural”

Artículo 21

“1. Todos los pueblos dispondrán libremente de sus riquezas y recursos naturales. Este derecho será ejercido en el exclusivo interés del pueblo. En ningún caso será pueblo alguno privado de él.

2. En caso de expoliación, el pueblo desposeído tendrá derecho a la recuperación legal de su propiedad así como a una compensación adecuada.

3. El derecho a disponer libremente de las riquezas y recursos naturales será ejercido sin perjuicio de la obligación de promover la cooperación económica internacional basada en el respeto mutuo, el intercambio equitativo y los principios del derecho internacional.

4. Los Estados firmantes de la presente Carta ejercerán, individual y colectivamente, el derecho a disponer de sus riquezas y recursos naturales con vistas a reforzar la unidad y la solidaridad africanas”

“5. Los Estados firmantes de la presente Carta se comprometerán a eliminar toda forma de explotación económica extranjera, especialmente la practicada por los monopolios internacionales, con el fin de posibilitar que sus pueblos se beneficien plenamente de las ventajas derivadas de sus recursos naturales”

Artículo 22

*“1. Todos los pueblos tendrán **derecho a su desarrollo económico, social y cultural**, con la debida consideración a su libertad e identidad y disfrutando por igual de la herencia común de la humanidad.
2. Los Estados tendrán el deber, individual o colectivamente, de garantizar el ejercicio del derecho al desarrollo”*

Artículo 23

*“1. Todos los pueblos tendrán **derecho a la paz y a la seguridad nacional e internacional**. Los principios de solidaridad y de relaciones amistosas implícitamente afirmados por la Carta de las Naciones Unidas y reafirmados por la de la Organización para la Unidad Africana gobernarán las relaciones entre Estados.
2. Con el fin de fortalecer la paz, la solidaridad y las relaciones amistosas, los Estados firmantes de la presente Carta garantizarán que:
a) cualquier individuo que disfrute del derecho de asilo contemplado en el artículo 12 de la presente Carta no realice actividades subversivas contra su país o cualquier Estado firmante de la presente Carta;
b) sus territorios no serán usados como base para actividades subversivas o terroristas contra el pueblo de cualquier otro Estado firmante de la presente Carta”*

Artículo 24

*“Todos los pueblos tendrán **derecho a un entorno general satisfactorio favorable a su desarrollo**”*

Artículo 25

“Los Estados firmantes de la presente Carta tendrán el deber de promover y garantizar por medio de la enseñanza, la educación y la divulgación, el respeto de los derechos y libertades contenidos en la presente Carta y de procurar que estas libertades y derechos, así como las correspondientes obligaciones y deberes, sean entendidos”

Artículo 26

“Los Estados firmantes de la presente Carta tendrán el deber de garantizar la independencia de los tribunales de justicia y permitirán la creación y la mejora de instituciones nacionales apropiadas que se ocupen de la promoción y la protección de los derechos y libertades garantizados por la presente Carta”

DEURES QUE S'IMPOSEN (CAPÍTOL II):

- Deures amb la família i la societat, el país, la comunitat internacional i altres comunitats legalment reconegudes (art. 27)
- Deure de respecte i tolerància a tothom, sense discriminacions (art. 28)
- Catàleg de deures de l'article 29: respecte a la família i foment de la seua cohesió; servei a la nació; solidaritat nacional i social; contribució a la independència nacional i a la integritat territorial; preservació de valors culturals africans; contribució a la consecució de la unitat africana.

CARTA AFRICANA DELS DRETS HUMANS I DELS POBLES, 1981

- PREÀMBUL
- TRES PARTS: 68 articles
 - **PART I: drets i deures**
 - Capítol 1: Drets Humans i dels Pobles
 - Capítol 2: Deures
 - **PART II: MESURES DE SALVAGUARDA**
 - Capítol 1 Creació i organització de la Comissió Africana de Drets Humans i dels Pobles
 - Capítol 2 Mandat de la comissió
 - Capítol 3 Procediment de la comissió
 - Capítol 4 Principis aplicables
 - **PART III: Disposicions generals**

una producción de
MISS WASABI FILMS

*“HABLANDO DE
ROSE.*

PRISIONERA DE HISSÈNE HABRÉ”

Dirigido por:
ISABEL COIXET

Narrado por:
JULIETTE BINOCHÉ

Una producción de MISS WASABI FILMS con la colaboración de BERTHA FUNDACIÓN y la participación de HUMAN RIGHTS WATCH dirigido por ISABEL COIXET narrado por JULIETTE BINOCHÉ música de ROB FRYE dirección de fotografía JORDI AZATEGUI producción CARLA SOSPEDRA diseño de sonido ENRIQUE G. BERMEJO montaje ISABEL COIXET y JORDI

HABLANDO DE ROSE, PRISIONERA DE HISSÈNE HABRÉ

Isabel Coixet

<https://www.youtube.com/watch?v=oVSOxEUB2qA>

3. MECANISMES DE GARANTIA DELS DRETS HUMANS.
COMISSIÓ DELS DRETS HUMANS I DELS POBLES.
TRIBUNAL AFRICÀ DE DRETS HUMANS I DELS POBLES

**Comissió Africana
dels Drets Humans i
dels Pobles (TÍTOL
II)**

**Tribunal Africà de
Drets Humans i dels
Pobles (Protocol a la
Carta, 1998)**

Comissió Africana dels Drets Humans i dels Pobles (TÍTOL II)

- Mandat, Article 30 Carta:
 - *“Dentro de la Organización para la Unidad Africana se creará una Comisión Africana sobre derechos humanos y de los pueblos, a la cual, a partir de aquí, nos referiremos como “la Comisión”, para promover los derechos humanos y de los pueblos y garantizar su protección en África”.*
- Establerta en 1987
- Funcionament des de 12 juny 1989, Seu en BANJUL (Gambia)
- **COMPOSICIÓ:** 11 membres
 - Elegits per la Conferència de Caps d'Estat i de Govern de la OUA
 - Personalitats africanes amb la més alta consideració moral; per la seua integritat, imparcialitat; amb altes competències en Drets Humans i dels Pobles
 - Durada del mandat: sis anys, amb possibilitat de reelecció

Comissió Africana dels Drets Humans i dels Pobles (TÍTOL II)

FUNCIONS (art. 45):

- Promoció dels drets humans i dels pobles a Àfrica;
- Protecció;
- Consulta (interpretació de les disposicions de la Carta),
- i altres que li puga encomanar l'Assemblea de Caps d'Estat

Comissió Africana dels Drets Humans i dels Pobles (TÍTOL II)

1. FUNCIO DE PROMOCIO

- **L'estudi, la investigació i la formació relacionats amb els problemes en l'àmbit dels drets humans a Àfrica i amb la Carta.** La Comissió no ha dut a terme moltes activitats en aquest sentit.
- **L'adopció de recomanacions als estats africans amb la finalitat de que aquests puguin prendre mesures amb vista a garantir la promoció de la Carta.** La Comissió ha adoptat diverses resolucions en aquesta línia, com l'educació en els drets humans o la integració de les disposicions de la Carta.
- **L'adopció de declaracions amb vista a fer efectius els drets que garanteix la Carta, la qual cosa implica recomanacions concretes de mesures per implantar.** N'és un exemple la Declaració sobre la Protecció de Totes les Persones contra la Tortura i Altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants a Àfrica (directrius de Robben Island).
- **La cooperació amb altres institucions africanes o internacionals de protecció de drets humans** (per exemple, l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats).

Comissió Africana dels Drets Humans i dels Pobles (TÍTOL II)

2. FUNCIÓ DE PROTECCIÓ

- **L'examen dels informes periòdics presentats pels estats** (art. 62 de la Carta). Aquest examen es basa en un sistema de preguntes i respostes entre l'estat interessat i la Comissió. No obstant això, **la Comissió no té potestat per dictar observacions finals o recomanacions.**
- **L'examen de les comunicacions interestatals** (art. 47-53 de la Carta): remissió d'una comunicació d'un estat Part contra un altre, quan aquell estime que aquest ha violat els drets recollits en la Carta. El paper de la Comissió és ajudar els estats a trobar un arranjament amistós. Si no s'aconsegueix cap solució amistosa, la Comissió redacta un informe en què s'especifiquen els fets i les conclusions.
- **L'examen de les comunicacions presentades per les ONG o els individus** (art. 55 de la Carta)
- **Els mecanismes especials.** La Comissió designa especialistes sobre qüestions específiques: presons, dones, llibertat d'expressió, defensors dels drets humans, etc.

Comissió Africana dels Drets Humans i dels Pobles (TÍTOL II)

3. FUNCIO CONSULTIVA

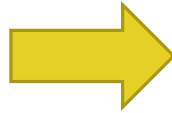
L'article 45 de la Carta confia a la Comissió **la tasca d'interpretar** totes les disposicions de la Carta a petició:

- d'un Estat part
- d'una Institució de la UA, o
- d'una Organització africana reconeguda per la UA

Comissió Africana dels Drets Humans i dels Pobles (TÍTOL II)

PROCEDIMENTS

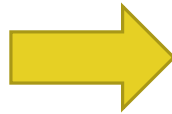
Comunicacions
interestatals

Presentades per:

- Els Estats Part

Altres
comunicacions

Presentades per...

- Qualsevol persona que siga víctima d'una violació dels drets humans garantits per la Carta Africana sobre Drets Humans i dels Pobles
- Una organització que denuncie una situació greu o massiva de violació dels drets recollits en la Carta Africana.

INFORMES PERIÒDICS (art. 62)

Obligació dels països membres de presentar un informe periòdic cada dos anys sobre les mesures que hagen adoptat per fer efectius els drets que garanteix la Carta

La Comissió només ha hagut de resoldre 400 casos en 25 anys, la qual cosa dona **una xifra de 4 casos per cada estat des del naixement de la Comissió.**

Si es pensa en els nombres que donen compte de la quantitat de violacions dels drets humans a Àfrica, es posa de manifest que la tasca duta a terme per **la Comissió no ha estat suficient.**

Una vasta quantitat d'africans, especialment els que resideixen a zones rurals, **no tenen al seu abast un mecanisme eficaç per poder accedir a la justícia.** És més, molts sectors de la població poden no tenir encara interioritzats els drets que li són reconeguts en el corpus normatiu continental i internacional.

**Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles
(Protocol a la Carta, 1998)**

African Court
on Human and Peoples' Rights

RECORREGUT HISTÒRIC:

- **TRIBUNAL DE JUSTÍCIA DE LA UA (2003):** s'aprova el protocol del Tribunal de Justícia de la Unió Africana. El TJUA com a principal òrgan judicial de la UA.
- **TRIBUNAL AFRICÀ DE DRETS HUMANS I DELS POBLES (gener 2004):** entra en vigor el protocol de la Carta Africana sobre la creació del Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles
- **REFOSA DE DOS TRIBUNALS (juliol 2004):** s'acorda la fusió del TADHP amb el Tribunal de Justícia de la Unió Africana. Resultat: Tribunal Africà de Justícia i Drets Humans. El protocol de l'Estatut del Tribunal Africà de Justícia i Drets Humans i dels Pobles s'aprovà el 2008.
- **PROTOCOL DE MALABO (2014):** s'aprova un *protocol de reforma del protocol de l'Estatut del Tribunal Africà de Justícia i Drets Humans, pel qual s'atribueix competència penal al tribunal refós.*

Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles (Protocol a la Carta, 1998)

Necessitat d'un òrgan judicial – funcions de la Comissió molt limitades davant de l'incompliment dels països membres.

CREACIÓ DEL TRIBUNAL AFRICÀ:

Protocol de la Carta Africana sobre la creació del Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles (1998, 2004)

- **Estats que han ratificat el protocol: 30.**
 - Algèria, Benín, Burkina Faso, Burundi, Camerun, Txad, Costa d'Ivori, Comores, Congo, Gabon, Gàmbia, Ghana, Kenya, Líbia, Lesotho, Mali, Malawi, Moçambic, Mauritània, Maurici, Nigèria, Níger, Rwanda, República Àrab Sahrauí Democràtica, Sud-àfrica, Senegal, Tanzània, Togo, Tunísia i Uganda
- **Seu:** Arusha, Tanzània
- **Composició del Tribunal:** 11 jutges, elegits pels països membres de la UA. 6 anys, amb possibilitat de reelecció

Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles (Protocol a la Carta, 1998)

DOBLE FUNCIO DEL TRIBUNAL:

Funció contenciosa

- Denúncies presentades per la Comissió; els Estats Part – comunicacions interestatals; Altres comunicacions - (si s'accepta la competència) individus, ONG, grups de víctimes.

Funció consultiva

- Consultes formulades pels països en relació a la aplicació de la Carta o qualsevol instrument africà de drets humans
- * *Duplicitat Comissió-Tribunal en la funció*

SITUACIÓ ACTUAL? CAOS INSTITUCIONAL

- **TRIBUNAL AFRICÀ DE DRETS HUMANS I DELS POBLES:** ÚNIC TRIBUNAL OPERATIU
- **Tribunal de Justícia de la Unió Africana:** Protocol aprovat en 2002, entrada en vigor en 2009. No està operatiu. Per què?
 - En 2004 es va acordar la fusió d'aquest Tribunal amb el Tribunal Africà de Drets Humans i dels Pobles = TRIBUNAL AFRICÀ DE JUSTICIA I DRETS HUMANS
(Mitjançant el Protocol del Estatut del Tribunal Africà de Justícia i Drets Humans;
 - Ratificacions a 2019: 5 (necessita 15)
 - + Nou Protocol de Malabo (2014): Protocol de Reforma per atribuir competència penal al Tribunal
 - Ratificacions: 0 - Cap Estat l'ha ratificat.

JUDICI A HISSÈNE HABRÉ (CHAD)

PALAIS DE JUSTICE DE DAKAR

PALAIS DE JUSTICE
DE DAKAR

1er Foyer
2ème Foyer
3ème Foyer
4ème Foyer
5ème Foyer

- Senegal
- Bèlgica (jurisdicció universal) – sol·licitud d'extradició denegada
- Senegal – Unió Africana – Càmeres Africanes Extraordinàries (jurisdicció universal)
- Sentència històrica: 30 maig 2016 – Cadena perpètua

CAS DE LA COMUNITAT OGIEK

Primer cas davant del Tribunal Africà sobre el reconeixement de drets del poble

Corte africana dicta sentencia històrica en el caso de derecho a la tierra de la Comunidad Ogiek

Los ogye de Kenia recobran la esperanza de regresar a sus tierras

El Gobierno estudia la forma de restituir a este pueblo indígena desahuciado de sus bosques tras la decisión de la Corte Africana de Derechos Humanos y de los Pueblos

<https://www.youtube.com/watch?v=wvpfwbR5Jj0>

<https://www.youtube.com/watch?v=eGD5IJGkbgk>

**Cour
Pénale
Internationale**

**International
Criminal
Court**

QUI POT ASSEGURAR MILLOR LA JUSTÍCIA A LAS VÍCTIMES AFRICANES?

